

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta (HE 265/2016 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- talousvaliokunta TaVL 4/2017 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Juha Jokinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- toimitusjohtaja Timo Toropainen, Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- toiminnanjohtaja Anneli Kaartinen, Vakuutuskassat ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- valtiovarainministeriö

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Finanssivalvonta
- Finanssialan Keskusliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia. Eläkesäätiöt ja vakuutuskassat voisivat kattaa vakuutusteknistä vastuunvelkaansa eräillä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön jäsenvaltioissa tehdyillä velkasitoumuksilla, osakkeilla, osuuksilla ja muilla sitoumuksilla samalla tavalla kuin vastaavilla Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdyillä sijoituksilla. Esityksessä ehdotetaan, että Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön sellaiseen jäsenvaltioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen, tehtyjen sijoitusten vastuunvelan katteen bruttomäärän 10 prosentin rajoitus kumotaan.

Valiokunnan mietintö StVM 3/2017 vp

Lisäksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön jäsenvaltioissa tehtyjen vapaaehtoista lisäeläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen kiinteistösijoitusten osalta eläkevastuun tai vastuuvelan bruttomäärän kattamista koskevat määrälliset rajoitukset kumottaisiin. Kiinteistösijoituksia ehdotetaan säänneltäväksi johdon yleisen huolellisuusvelvollisuuden, tuottavuus- ja turvaavuusvaatimuksen sekä sijoitusten hajauttamisvelvollisuuden avulla.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2017.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esitys on tarpeellinen, jotta vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen sijoitustoimintaa koskeva kansallinen lainsäädäntö voidaan saattaa vastaamaan OECD:n pääomaliikekoodia, johon Suomi on sitoutunut. Esityksellä poistetaan edellä mainittujen eläkesäätiöiden ja -kassojen sijoitustoiminnan eräitä rajoituksia, jotka voivat tarpeettomasti estää sijoittamista tuottaviin ja turvaaviin kohteisiin samoin kuin vaikeuttaa sijoitusten tarkoituksenmukaista hajauttamista.

Nykyiset säännökset on koettu sijoituspäätöksiä rajoittavina, monimutkaisina ja nykyiseen sijoitusmarkkinatilanteeseen huonosti soveltuvina, kuten talousvaliokunta lausunnossaan toteaa. Nykyinen katesäännöstö, joka on pääsääntöisesti ollut voimassa yli 20 vuotta, on vaikeuttanut sijoittamista mm. Yhdysvaltoihin ja Japaniin.

Esityksen mukaan ETA-alueen ulkopuolisiin OECD-maihin tehdyt sijoitukset rinnastetaan jatkossa katekelpoisuudessa ETA-valtioihin tehtyihin sijoituksiin. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että vapaaehtoista lisäeläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen Suomessa tai ETA- ja OECD-jäsenvaltioissa sijaitsevien kiinteistösijoitusten osalta eläkevastuun tai vastuuvelan bruttomäärän kattamista koskevat määrälliset rajoitukset kumotaan.

Valiokunta toteaa, ettei esitetyillä muutoksilla tavoitella eläkesäätiöiden ja -kassojen nykyisten sijoitusjakaumien muuttamista vaan tavoitteena on ainoastaan lisätä vaihtoehtoja eläkesäätiöiden ja -kassojen sijoitustoiminnassa, mikä on tarkoituksenmukaista myös riskien hajauttamisen kannalta.

Näiden sijoitusten sääntely tapahtuu jatkossa johdon yleisen huolellisuus- ja raportointivelvollisuuden, sijoitusten tuottavuus- ja turvaavuusvaatimuksen sekä sijoitusten hajauttamisvelvollisuuden avulla. Valiokunta korostaa, etteivät muutokset poista lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön tai -kassan johdon velvollisuuksia. Johdon on myös jatkossa otettava huomioon erilaiset sijoitustoiminnan riskit ja niiden hallinta.

Valiokunnan mietintö StVM 3/2017 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 265/2016 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Helsingissä 3.3.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Anne Louhelainen ps
jäsen Pekka Puska kesk
jäsen Sari Raassina kok
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Martti Talja kesk
varajäsen Sari Tanus kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää